

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
полковник поліції

Андрій ФОМЕНКО

_____._____._____2020

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання

Освітній ступінь бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність 073 «Менеджмент»
(шифр і назва)

Освітня програма «Фінансово-економічна безпека
та ризик-менеджмент» від 25.06.2019 № 491
(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова
(обов'язкова або вибіркова)

Мова навчання: українська

Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 13 с.

РОЗРОБНИК:

Гавриш О.С., викладач кафедри економічної та інформаційної безпеки

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1.Корнієнко В.І., завідувач кафедри безпеки інформації та телекомунікацій національного технічного університету " Дніпровська політехніка", доктор технічних наук, професор.

2.Дерев'янко О.І., доцент кафедри автоматизованих систем обробки інформації Дніпропетровського національного університету, кандидат технічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри економічної та інформаційної безпеки
14.05.2020, протокол №14

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
28.08.2019, протокол № 11.

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 4 років. 29.08.2019, протокол № 12.
(до 5 років)

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання» є одержання знань, навичок і прийомів роботи з програмними та апаратними засобами захисту інформації, такими як криптографічні пакети, програмно-апаратні комплекси мережного захисту, антивірусне програмне забезпечення та інше

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання» є

- освітня – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця-правознавця;
- розвиваюча – формувати та розвивати знання студентів по застосуванню програмних та апаратних засобів захисту інформації в професійній діяльності, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти, слухачі повинні:

знати:

основи безпеки підприємницької діяльності, умови і правила її організації;

заходи захисту підприємств від недобросовісної конкуренції та протидії актам промислового шпигунства;

порядок і правила організації охорони суб'єктів підприємницької діяльності і підтримання відповідного режиму в них;

заходи захисту інформації;

основні заходи безпеки комерційних, господарських та фінансових операцій і технологій;

вміти:

забезпечувати виконання необхідних заходів безпеки при роботі на підприємстві та здійсненні ним підприємницької діяльності;

застосовувати отримані знання у власній практичній діяльності;

правильно і своєчасно визначати вірогідність наступу загроз діяльності підприємства та вживати необхідних заходів по протидії їм.

Компетентності за освітньою програмою: ЗК4, ЗК8, ЗК9, ЗК12, ЗК15, ПК7, ПК11.

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2 (оновлюється щорічно).

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи інформаційної безпеки.

Органи, що забезпечують інформаційну безпеку України, мета, завдання.
Національні інтереси України в інформаційній сфері.
Пріоритетні напрямки в області захисту інформації в Україні.
Тенденції розвитку інформаційної політики держав і відомств.
Державна таємниця.
Правове забезпечення захисту інформації.
Класифікація погроз інформації.
Методи та засоби захисту даних.

Тема 2. Апаратні засоби захисту службової інформації.

Програмні та апаратні засоби захисту інформації.
Класифікація технічних засобів зняття інформації.
Системи та засоби виявлення, пошуку та знешкодження технічних засобів зняття інформації.

Тема 3. Захист інформації в операційних системах.

Механізми захисту операційних систем.
Моделі доступу до даних.
Керування доступом.
Ідентифікація, встановлення справжності.
Методи паролювання.

Тема 4. Програмні засоби, що містять небезпеку.

Перехоплювачі паролів.
Захист від перехоплювачів паролів.
Троянські програми.
Утиліти скритого адміністрування.
Поняття вірусних програм.

Тема 5. Криптографічний захист інформації.

Криптографічні методи захисту.
Основи криптоаналізу.
Стеганографія.
Цифрові водяні знаки.

Тема 6. Захист інформації при роботі в глобальних мережах

Політика безпеки при роботі в глобальній мережі.
Характер проведення атак у глобальних мережах.
Захист при використанні WWW (World Wide Web).
Захист електронної пошти.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання – залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної рейтингової шкали.

Критерії оцінювання аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи розроблено кафедрою індивідуально під навчальну дисципліну, з урахуванням загальних критеріїв, визначених Положенням про організацію освітнього процесу у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ.

Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Підсумковий контроль
≤30	≤15	≤15	≤40

Критерії оцінювання аудиторної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання

	практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні навчального матеріалу дисципліни.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні навчального матеріалу дисципліни.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо ; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Студент не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: залік, стандартизовані тести, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; завдання на комп'ютерах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

1. Створення словника термінів – 5 балів;
2. Проходження тестів з питаннями, які підлягають самостійному вивченню (в тому числі за допомогою MOODLE):
 - Оцінка «5» - 10 балів;
 - Оцінка «4» - 8 балів;
 - Оцінка «3» - 5 балів.
3. Створення кросворду за самостійно вибраною темою – 5 балів.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи здобувачів

1. Опублікування статті у наукометричних та наукових виданнях України - 15 балів.
2. Підготовка тези доповідей на міжнародну науково-практичну конференцію за умови опублікування – 10 балів.
3. Підготовка презентації за темою, що відповідає номеру студента у списку в журналі групи – 15 балів.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Комп'ютерна техніка, відповідне програмне забезпечення.
2. Наявність доступу до Інтернет.
3. Мультимедійне обладнання.

Додаток 1.1.
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

_____ **Лариса НАЛИВАЙКО**

_____ 2020

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання

Освітній ступінь перший (бакалавр)
Спеціальність 073 "Менеджмент"

на 2020/2021 навчальний рік

Форма навчання ДЕННА Обсяг 3 кредитів ЄКТС (90 годин).

Факультет Соціально-психологічної освіти та управління

Курс 2 Групи Б-М-941

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ.заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Теоретичні основи інформаційної безпеки	10	4	2		2	6
2	Апаратні засоби захисту інформації	10	2			2	8
3	Захист інформації в операційних системах	12	4			4	8
4	Програмні засоби, що містять небезпеку	22	8	2		6	14
5	Криптографічний захист інформації	22	8	2		6	14

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ.заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
6	Захист інформації в глобальших мережах	14	4			4	10
	Разом за семестр	90	30	6		24	60
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економічної та інформаційної безпеки, протокол від 14.05.2020 № 14.

Керівник кафедри _____

Едуард РИЖКОВ

Додаток 1.2.
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

_____ **Лариса НАЛИВАЙКО**

_____ 2020

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання

Освітній ступінь перший (бакалавр)
Спеціальність 073 "Менеджмент"

на 2020/2021 навчальний рік

Форма навчання **ЗАОЧНА** Обсяг 3 кредитів ЄКТС (90 годин).

Факультет ННІ ЗНПК

Курс 2 Групи БЗ-М-941

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Теоретичні основи інформаційної безпеки	8	2	2			6
2	Апаратні засоби захисту інформації	14	2			2	12
3	Захист інформації в операційних системах	14	2			2	12
4	Програмні засоби, що містять небезпеку	16	2			2	14

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ.заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
5	Криптографічний захист інформації	18	2			2	16
6	Захист інформації в глобальних мережах	20					20
	Разом за семестр	90	10	2		8	80
	Форма підсумкового контролю	залік					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економічної та інформаційної безпеки, протокол від 14.05.2020 № 14.

Керівник кафедри _____

Едуард РИЖКОВ

Додаток 2
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи інформаційної безпеки суб'єктів господарювання

Освітній ступінь перший (бакалавр)
Спеціальність 073 "Менеджмент"

на 2020 /2021 навчальний рік

Основні нормативні акти:

Конституція України від 28.06.1996 № 254к/95-ВР (Редакція від 21.02.2019).

Закони:

- Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-ХІІ
- Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94-ВР
- Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 № 3855-ХІІ
- Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI

Нормативні документи:

- НД ТЗІ 3.7-003-05 Порядок проведення робіт із створення комплексної системи захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційній системі
- Державний стандарт України. Захист інформації. Технічний захист інформації. Порядок проведення робіт. ДСТУ 3396.1-96
- НД ТЗІ 1.4-001-2000 Типове положення про службу захисту інформації в автоматизованій системі
- НД ТЗІ 2.5-004-99 Критерії оцінки захищеності інформації в комп'ютерних системах від несанкціонованого доступу
- НД ТЗІ 2.5-005-99 Класифікація автоматизованих систем і стандартні функціональні профілі захищеності оброблюваної інформації від несанкціонованого доступу

Підручники:

1. Інформаційне забезпечення юридичної діяльності: підручник / кол. авт.; ред. В.Б. Вишня. - Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. - 245 с.
2. Інформатика і комп'ютерна техніка : навч. посіб. / Л.М.Дибкова. – 3-тє вид., доп. –К.: Академвидав, 2011. – 464 с.

3. Інформатика в юридичній діяльності / Кудінов В.А., Хахановський В.Г., Пакриш О.Є. та ін. за заг. редакцією В.А. Кудінова. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. – 256 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Косиченко О.О. Правові інформаційні ресурси Інтернет: довідник. – Дніпро: ДДУВС, 2017. – 64 с., іл.
2. Семкин С. Н., Семкин А. Н. Основи інформаційної безпеки об'єктів обробки інформації: Науч.-практ. посібник. Орел: 2000г. –300 с.
3. Герасименко В. А., Малюк А. А. Основи захисту інформації. М.: Инкомбук, 1997. –540 с.
4. Герасименко В. А. Захист інформації в автоматизованих системах обробки даних: У 2 кн. М.: Энергоатомиздат, 1994. –214с
5. Медведовский И.Д., Семьянов П.В., Платонов В.В. “АТАКА ЧЕРЕЗ INTERNET” :НПО "Мир и семья-95", 1997 г..
6. Барбара Гутман, Роберт Бэгвилл, Политика безопасности при работе в Интернете - техническое руководство. - М: Логос; 1997г. –178с.
7. Завгородний В.И. Комплексная защита информации в компьютерных системах: Учебное пособие. - М: Логос; 2001г. –264с.
8. Белов Е. Б., Лось В. П., Мещеряков Р. В., Шелупанов А. А.: Основы информационной безопасности: учебное пособие для ВУЗов. М.: Горячая линия – телеком, 2006. –544с.
9. Косиченко О.О., Махницький О.В. Інформаційне забезпечення юридичної діяльності: навчальний посібник. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. – 208 с.

Інтернет-ресурси:

1. Нормативні акти України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
2. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Інформаційні ресурси Інтернет (за даними Державної науково – технічної бібліотеки України) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.gntb.gov.ua/ua/e/temple.html?3>.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економічної та інформаційної безпеки, протокол від «14» травня 2020 № 14.

Керівник кафедри

Едуард РИЖКОВ